

# د برخه: د مصارفاتو سوابق

- دوهم لوست: په تجارتی تصمیمونوکي له مالي حساب نه استفاده کول

# اصطلاح گانی

- حسابونکی ( Accountant )
- د حسابونکی اصول ( Accounting )
- د اصول کیدو ور حساب ( Accounts receivable )
- شتمنی ( Asset )
- د بلنس ورقی یا د حسابونو د مېزان صفحه (Balance sheet)
- بودیجه (Budget)
- تجارتی معاملی او یا راکړه ورکړ (Business transaction)
- پانګه (Capital)
- نقدی بودیجه (Cash expenditure budget)
- نقدی او په دوران کي بودیجه (Cash flow budget )
- د دورانی حساب صورت (Cash flow statements)
- جاري ورکونکي قرضي یا پورونه( Current liabilities)

- د پور سند یا (Debenture)
- شخصي پانگه یا خالصه شتمني (Equity)
- مخارج (Expenses)
- عمومي ليجر (General ledger)
- د موجودي فهرست یا د مالونو صورت (Inventory)
- د پيرودني سند یا بيجك (Invoice)
- روحانه گذارش (Journal)
- ورکول یا قرضه (Liability)
- د اوبردي مودي پورونه یا قرضونه (Long term liabilities)
- عملياتي بوديجه (Operating budget)
- Profit and loss (statements)
- يادداشت (Record)
- عайдات (Revenue)
- راکره ، ورکره یا معاملات (Transaction)

# د یو تجارت په کار اچولو لپاره مربوطه شرایط او بنستېز قواعدي

- د شیانو یا اجناسو مربوطه قیمت یا د تولید شوی خدمتونه له مصارفاتو څخه عبارت دي
  - د یادداشتونو او معلوماتو دایمی یا همیشني جمع کول له ثبت نه عبارت دي.
- د موجوده یا شتون لرونکی تجارت څلور نوعه مشخص ثبت شوي یادداشتونه عبارت دي له: د حساباتو د میزان صفحه، د ګټي یا تاوان د حساب صورت، د طرحه شوي بوديجي، نقدی او دوران کي حساب صورت.

## اساسات او اصطلاح ګانی

- مالي یادداشتونه له مدیرانو سره د تجارتی نصیمېمونو په نیولو کي غوره مرسته کوي.
- همدارنګه مالي یادداشتونه د تجارتی فعالیتونو د مسیر په ساتلو کي گتور دي او د تجارتی فعالیتونو په تنظیم کي زیات تاثیرات لري.

## اساسات او اصطلاح ګانی

- مالي یادداشتونه کولي شي چي په تجارتی کرنو کي مرسته وکري.
- تجارتی عملی کرنی کولي شي چي د نیرو گلونو د عملی کرنو په وراني او یا د نورو تجارتونو په وراني په عين صنعت کي ميزان شي.

## اساسات او اصطلاح ګانی

- مالي یادداشتونه او د راکړي ورکړي عمل کېدلی شي چې د یو حساب کونکۍ پواسطه ارزیابی کړل شي.
- راکړه ورکړه: د یو ی تجارتی معاملې یا موافقت نامې نه عبارت دي.
- یو حساب کونکۍ: له هغه کس نه عبارت دي چې مالي یادداشتونه او حسابونه ساتي، او هغه تنظم کوي. او یو حساب کونکۍ ممکن چې د مالي حسابونو د تهی او تير شوو معلوماتو بودیجې او دولتي راپور د ترتیب لپاره مسول وسی،.

# اساسات او اصطلاح ګانی



- **د حسابداری اصول:** عبارت دی له د ساتني عمل، وړاندیز او د مالي حسابونو تفسیر او معلوماتو نه دي. حسابداري د شخصي پانګي او شتمني سره سروکار لري او په حسابداري کي پانګه مساوي ده له شخصي شتمني سره.
- **شتمني:** له هغه شيانو نه عبارت دی چي د تجارت پوري تړلي دي چي ولیدل پا نه.

## اساسات او اصطلاح ګانی

- **شخصي سرمایه:** د شتمنی له ارزښتونو نه ده چي خپله د شخص پوري مربوطې او یا هغه شتمنی چي د خپل تجارت لپاره فرض کوي. او په دوه نوعه ده.
- **وركونکي فرضي** یا پوروونه له هغه پوروونو نه عبارت دي چي له تجارت نه د باندي چاته ورکول کېږي.
- **پانګه:** د همغه شتمنی نه عبارت ده چي خپله په تجارت کي شتون ولري او یا د تجارت پواسطه فرض یا پور اخستل کېږي.

## په څه ډول سره مالی یادداشتونه جریان کوي

- مالي یادداشتونه باید جریان ولري له دي کبله چي درست یادداشت او معلوماتو راپور تهیه کوي. لکه د عملیاتي معلوماتو پیمانه کوي، د مسوليتونو ټاکل او داخلی کنترول.
- د تجارت معملاتي یادداشتونه کولی شي چي لاسي توګه پا په کمپیوټرکي وساتل شي.

# د مالی یادداشتونو پروسه

- تجارتی معاملات عبارت دی له تجارتی فعالیتونو او واقعتونو څخه چې باید ثبت او یادداشت کړل شي.
- الف: لوړري قدم د تجارتی معاملاتو جریان عبارت دی له د اسنادو تهیه کول لکه د خرصلاو ټکټ، نقدی رسید، بانکي دیعه او یا بیچک نه دی.
- بیچک د اقلامو له لست نه عبارت دی چې شیان او یا خدمتونه په هغې کې درج کېږي.

## د مالی یارداشتونو پروسه

- د تجارتی معاملاتو د اسنادو له تهیه کولو نه وروسته باید د ژورنال په کتاب کي ثبت کړل شي.
- ژورنال هغه کتاب دی چې تجارتی معاملات له هغې مرجعي سره چې ورسره معامله شوي، ثبت کېږي.

## د مالي يارداشتونو پروسه

- د تجارتی معاملاتو د ثبت د ژورنال په کتاب کي وروسته د هغې په مشخص حساب کي منتقل کيري او په عمومي ټوله مجموعه کي پيسټ کيري.
- عمومي ټول دفتر یا عمومي کلي مجموعه شامله ده په د حساباتو دميزان صفحه او د داخل شوي حساب صورت وي.
- د اخري قدم تجارتی معاملات عبارت دي له لنديز کولو یا د حساباتو د ټول مجموعي له درجه بندې کولو نه د مالي حساب د صورت د بيان په خاطر.

د مالي یادداشتونو د جريان ساتنه

د تجراط معامله ← د اسنادو برابرول

پ ژورنال کي یادداشت ← په عمومي نوله  
مجموعه کي درج کول

د مالي حساب په صورت کي رده بندې

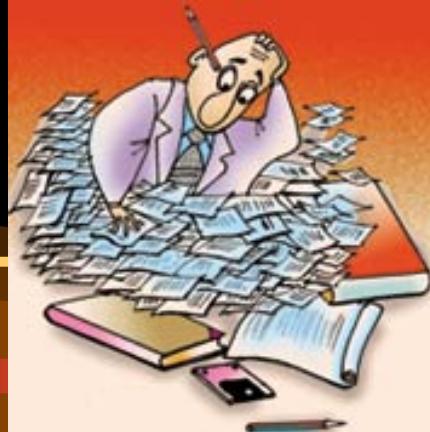
## دارائی(شتمنی)

- د پانګي عمه کټگوري د حساباتو د میزان په یوه  
صفه کي شامله ده په د شتمنی نفدي اندازه، د  
وصول ور حسابونه. د وصول ور پادداشتوونه، د  
موجودي فهرست او تهيه شوي مصرفونه دي

## دارائی(شتمني)

- د وصول ور حسابونه: د تجارت له کبله دنورو پواسطه د پیسو له غوبننلو نه عبارت دي.
- د مالونو صورت پا د موجودي فهرست: له استفاده کري شوي جنس نه عبارت دي چي د توليد په جريان کي وي چي د خرصلاو لپاره سانل شوي وي.

## ۱) کولو ور فرضونه یا پورونه



- د ورکونکي پور دري ڪنگوري د مالي حساباتو په صورت کي شتون لري چي عبارت دي له جاري پورونه، د اوږدي مودي فرضونه او مجموعي پورونه.

## روان یا جاري فرضونه(پورونه)

- جاري پور: د هغه ورکونکي فرض پا پور نه عبارت دی چي د هغې وخت یو کال وي.
- د بيلگي په توګه بيمه.

## د اوږدي مودي فرضونه(پورونه)

- د اوږدي مودي فرضونه یا پورونه: تضمین خط،  
بامنه او بې امنه د اوږدي مودي یادداشتونه او د  
پور سند وي.
- د پور سند عبارت له هغه سند نه دی چې پور  
اخستونکي هغه د امضا پواسطه تصدیق کوي کوم  
چې د فرض یا پور ورکونکي پواسطه ورکول  
کېږي.

## مجموعي يا تول فرضونه(پورونه)

- مجموعي پورونه: عبارت دي له د جاري پورونو، اوږدي مودي پورونو د یوتجارت څخه چي په نامه د مجموعي پورونو سره پاډېزې.

# د گتې او ضرر د حساب صورت څه دی

- د حساب د گتې او نقصان صورت د هغه حالت نه عبارت دی چې د یو تجارت گتې او نقصان ته له وخت نه په اضافه ورکول شوي وي چې IV په تفصیل سره بیانوي. لکه میاشتنی، ربع او کلنی.
  - د حساب د گتې او نقصان یو صورت همدارنګه بیرته یو عايد د مصارفو د وضعیت خلاصې اوپا عملياتي حساب صورت ته گرځی. د حساب د گتې او نقصان درې عمدې برخې عبارت دې له: عايد، مصرفونه او نور.

## د گنې او ضرر د حساب صورت څه دی

- **عايدات:** عبارت دي له زياتوالي نه چي د تجارتی فعالیتونو په پاپله کي لکه فروشات، خدمتونه، گنې او د گنې لاسته راونه په یو تجارت کي د عайдاتو د منبع برخه لرونکي دي.
- **ب: مصرفونه یا وتونکي:** مصرفونه ممکن شامل شي په عملیاتي مصرفونو او استهلاکي مصرفونو باندي.

## د گتني او ضرر د حساب صورت ٿه دی

- د حساب د گتو او نقصانونو بله برخه شامله ده په مصرفونو(نور) چي په معمول ڊول د حساب په گته او تاوان کي حساب شوي دي ممکن چي د ورکر شوي وخت په جريان کي ظاهر شي.

## نقدی او په دوران کي حساب صورت

- د نقدی او دوران کي حساب له صورت نه ددي لپاره استفاده کېږي چې یو تجارت کي د هغې له مالي وضعیت د تحلیل سره مرسته وکړي. د نقدی او دوران کي حساب صورت د عایداتو او نقدی مصرفونو اندازه په ورکړل شوي وخت کي په تجارت کي بنکاره کوي.
- د نقدی او دوران کي حساب صورت په صحیح ډول یا یو کسب په دی قادروي چې خپل معامله داران یا پور اخستونکي په بنه توګه تنظیم کړي.

## نقدی او په دوران کي حساب صورت

- الف: د نقدی او دوران کي د حساب صورت د پوري په ډول د سرمایي د اخستلو د بنو دلو لپاره مرسته کوي. چي څه وخت به هغې سرمایي ته اړنپا وي؟ او څه وخت هغه سرمایه بیا اچول کېدلی شي؟
- ب: کرنې، پانګونې او مالیات د نقدی او دوران مطابق راپور ورکول کېږي.

## بودیجه

- بودیجه له یو مالی حساب له صورت نه عبارت ده چي د راتلونکي لپاره پلان جوروی. د پروژوي بودېجي یا طرحه شوي بودېجي د جورو لو لپاره یو کسب یا تجارت سره مرسته کوي ٿرڅو خپلی واقعي کرنی له خپل د زړه له کرنو سره پرته کړي. درې نوعه بودېجي شتون لري چي په لاندي توګه دي.
- عملیاتی بودیجه 2- نفدي او په دوران کي بودیجه
- د پانګي د مصرفونو بودیجه

## عملیاتی بودیجه

- عملیاتی بودیجه: له هغه بودیجي نه عبارت ده چي تخمینی فروشات او مصارفات د راتلونکي کال او همدارنگه په تقریبی ثابت او متغير قیمت باندی شامله ده.
- دا یو مثبت حالت دی چي په درست پلان باندې گزني د زیانیدو برابر شامل دی.

## نقدی او په دوران کي حساب صورت

- نقدی او دوران کي بودجه: دهغی لندیز دی چي څه وخت او څه اندازه عايد په تجارت کي په راتلونکی کال کي به په دوران کي شي.
- او همدارنګه ددي بنودونکی ده چي څه وخت نقدی پيسې په تجارت کي واچول شي. او څه وخت د پرداخت په وخت کي تاديه کيري.
- نقدی دوران شامل دي په فروشاتو استهلاک او په غير له نقدی مصارف اتونه نه کيري.

## د مخراجاتو نفدي بودجه

- د مخراجاتو نفدي بودجه: د سرمایوی او اخراجاتو له لست نه عبارت ده چي اداره غواړي هغه د خپل خوبندي د قیمت له مخي واخلي .
- دا معلومات له تجارت سره مرسته کوي چي یوه اندازه پيسې دداسي پيرودلو لپاره حانګري کري.

## د تولید د کنترول یادداشتوونه

- د تولید د کنترول یادداشتوونه ددي لپاره تر استفادي  
لاندې نیوں کېږي چې دیو في واحد جنس واقعی  
قیمت تعین کړي. د اسې تاکنې د نوساناتو د محاسبې  
لپاره د کارگر او او مه موادو په قیمت کې اړین وي.
- الف: د تولید د کنترول یادداشتوونه معمولاً په هغه  
معلوماتو شامل دي چو د او مه موادو په استعمال،  
کارگروخت پا کارمند وخت او د یوکار لپاره د ټول  
نمamu شوو قیمتونو خلاصه کوي .

## د تولید د کنترول یادداشتو نه

- د تجارت مدیران د یوگنټور قیمت د ټاکنی لپاره په خپلو تجارت کالو کي دا معلومات (د تولید د کنترول یادداشت) تر استفادې لاندې نیسي.

## لندېز یا خلاصه او بیا کتنه

- دا تشریح کړئ چي په څه ډول سره جریان لرونکی مالي یادداشتونه پیدا کوي؟
- د حسابونو د میزان صفحه څه ده او په څه ډول سره ټري استفاده کېږي؟
- د ګټي او تاوان د حساب صورت څه دی او په څه ډول ټري استفاده کېږي؟

## لنديز يا خلاصه او بيا کتنه

- نفدي او په دوران کي د حساب صورت څه دي او په څه ډول تري استفاده کيرني؟
- د بودېجي د مختلفو نوعو تشخيص او د هغې مقصدونه.
- دا تshireح کړئ چي په څه ډول سره د تولید د کنټرول یادداشتونو څخه استفاده کيرني؟